

NOF Nedre Glomma
v/ Jørgen Torp

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gunnar Bjar, 69247120

jorgen.torp@gmail.com

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Tillatelse til bygging av delvis overbygd platting i Vestvannet naturreservat

Statsforvalteren gir dispensasjon fra verneforskriften for Vestvannet naturreservat for bygging av platting for fuglekikking m.m. Statsforvalteren legger til grunn at tiltaket ikke vil medføre vesentlige forstyrrelser på fuglelivet eller andre miljøulemper av betydning. Hvis dette likevel viser seg å oppstå, vil Statsforvalteren kunne kreve installasjonen fjernet innen en viss frist.

Bakgrunn for saken

Vi viser til foreløpig søknad 04.10.2020, befaring 18.12.2020, utdypende søknad samme dato og skisse oversendt 08.02.2021. Det er søkt om tillatelse til bygging av en platting delvis overbygd med leegger og tak. Plattingen er tenkt brukt som standplass for fuglekikking og naturopplevelser i naturreservatet. Den vil ha en grunnflate på 3 x 4 m og høyde på 2 m (skisse er vist i vedlegg 1 i dette brevet). Den ønskes plassert i østre del av reservatet, ca. 40 meter inne i verneområdet (vedlegg 2).

I søknaden heter det bl.a.: «*Dette området kan ikke beskrives som noe annet enn en naturperle: store områder med våtmark, god utsikt til Vestvannet, og det er et mye brukt område for næringssøk og trekk for fugler. Reservatet oppleves i dag likevel som vanskelig tilgjengelig, og det er ikke naturlig å ferdes i området for andre enn spesielt fugleinteresserte. Dette ønsker vi å gjøre noe med. Med enkle midler vil fugleplattingen kunne være et naturlig turmål for mange. Ved å opprette en fugleplatting, lage en naturlig kryssing av gjerdet for beiting og forbedring av sti, vil flere av byens befolkning kunne legge turen til naturperlen. Det er et mye brukt løypenett på østsiden av fylkesvei 114 som vi tenker å knytte til dette.*»

Det er opplyst i søknaden at NOF Nedre Glomma har forespurt grunneier Mallin Eiendom AS og leietakerne av den dyrkede marka og beitene på eiendommen, og at disse stiller seg positive til tiltaket.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Vestvannet naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Vestvannet naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 08.05.1992. Formålet med verneområdet er å bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.

I henhold til verneforskriften kap. IV nr. 1 er all vegetasjon i vann og på land vernet mot enhver form for skade og ødeleggelse.

Alt vilt, deres hi, reir og egg er vernet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. kap. IV nr. 2.

I henhold til kap. IV nr. 3 må det ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger.

I en del av reservatet er all ferdsel forbudt i perioden 01.08. – 30.09., jf. kap. IV nr. 4.

Statsforvalteren kan gjøre unntak fra forskriften med hjemmel i den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder og lokalisering vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Vestvannet naturreservat ble opprettet som en del av verneplan for våtmark i Østfold. Det var særlig det rike fuglelivet som var bakgrunnen for at området ble inkludert i verneplanen. Reservatet er en viktig rastelokalitet for våtmarksfugl på trekk vår og høst. Blant annet raster store gåseflokker i området. Ved middels og lav vannstand blottlegges store arealer som brukes som beitearealer for vadefugl og gressender. Området er i tillegg vurdert til å ha høy botanisk verneverdi. Det er betydelige innslag av sjeldne og sårbare plantearter, blant annet såkalte pusleplanter som vokser på de tidvis tørrlagte leirbankene.

Det meste av landarealene i reservatet består av beitemark. De sentrale delene er helt åpne, mens det er en del trevegetasjon i de ytre delene av beitene. Den omsøkte plattingen er tenkt plassert i kanten av det tresatte beitet i øst. Her er det godt utsyn mot store åpne arealer med beitemark, gruntområder som tidvis tørrlegges, og åpent vann.

Under befaringen 18.12.2020 ble det bl.a. sett nærmere på hvor tilbaketrukket plattingen kunne legges uten at utsynet ble vesentlig redusert. Det ble funnet at det var mulig å plassere plattingen slik at den vil ligge forholdsvis lite eksponert. Trevegetasjonen på stedet er årsaken til dette.

Det aktuelle stedet ligger inne i området med ferdselsforbud 01.08. – 30.09. (se vedlegg 3). Det er i utgangspunktet uheldig å kanalisere ferdsel inn i dette området. Plattingen vil imidlertid ligge anslagsvis 20 meter inne i den nevnte sonen. De fleste fuglene som raster i området, oppholder seg relativt langt unna, og det vil neppe ha stor betydning for dem om plattingen plasseres 20 meter lenger øst, altså like på utsiden av sonen med ferdselsforbud. Under befaringen 18.12. ble det vurdert hvordan utsynet ville være fra en platting plassert her, og det var enighet om at utsynet ville bli vesentlig dårligere pga. trevegetasjonen. For å bøte på dette ville uforholdsmessig mange trær på beitet måtte felles. Vi mener derfor at det i dette tilfellet kan være akseptabelt at plattingen etableres noe på innsiden av grensen for ferdselsforbud. Det vil imidlertid være svært viktig med god informasjon på stedet om at det ikke er tillatt å bevege seg videre innover i området når det er ferdselsforbud.

Det viktig at en platting ikke medfører uheldig forstyrrelser på fuglelivet, også utenom perioden med ferdselsforbud. Reservatet er i dag lite besøkt av turgåere, og det er generelt lite forstyrrelser. En tilrettelegging med sti og platting – som vil kunne fungere både som en utsikts- og rasteplass – kan tenkes å ville medføre økte forstyrrelser ved at folk beveger seg mer rundt i området utenom perioden med ferdselsforbud. Vi mener imidlertid at de sentrale delene av våtmarksområdet ikke framstår som et spesielt attraktivt turterreng, og vi venter ikke mye ferdsel av turgåere her. Det er likevel en viss usikkerhet knyttet til dette, og det må følges opp med observasjoner av ferdselen. *Hvis plattingen fører til at forstyrrelsene øker så mye at det går på bekostning av fuglelivet, vil det kunne bli nødvendig å flytte eller fjerne plattingen.*

Vi mener at kunnskapsgrunnlaget i saken er tilstrekkelig til at det kan tas en beslutning, jf. nml § 8. Førre var-prinsippet, jf. nml § 9, legges til grunn når vi tar forbehold om en mulig flytting eller fjerning av plattingen dersom det skulle vise seg at den har en negativ effekt på fuglelivet.

Med det nevnte forbeholdet kan vi ikke se at tiltaket vil kunne få en (varig) negativ effekt som vil kunne bidra til at økosystemet utsettes for en for stor samlet belastning, jf. nml. § 10. Vi mener at en dispensasjon i dette tilfellet ikke vil kunne medføre en uheldig presedens. Det vil kunne komme søknader om tilsvarende tiltak i andre fuglerike verneområder, men vi mener dette vil kunne håndteres ved at det stilles strenge krav angående plassering osv.

Kostnader i tilknytning til etablering av en platting vil måtte dekkes av ressurser (penger og evt. arbeidsinnsats) som NOF Nedre Glomma skaffer til veie. Dette gjelder i utgangspunktet også informasjon til brukere (skilting), og til vedlikehold. Dersom det blir nødvendig å flytte eller fjerne plattingen, vil dette også være foreningens ansvar, jf. nml. § 11.

Med de forutsetninger som her er beskrevet, mener vi tiltaket vil være i samsvar med kravet om miljøforsvarlige driftsmetoder og lokalisering, jf. nml. § 12.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilklårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til bygging av en delvis overbygd platting i Vestvannet naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Plattingen skal plasseres som vist på kart, og bygges i henhold til innsendt skisse.

- Den skal gis en farge som gjør den minst mulig framtrædende i landskapet (gjelder også taktekingen).
- Plattingen må forankres med tanke på flom.
- I samråd med Statsforvalteren skal det settes opp skilt på stedet som informerer om ferdselsforbudet og viktigheten av ikke å forstyrre fuglelivet.
- NOF Nedre Glomma er ansvarlig for at plattingen holdes i orden og at stedet holdes rydding.
- NOF Nedre Glomma skal bidra med informasjon til Statsforvalteren om hvordan ferdsel i tilknytning til plattingen påvirker fuglelivet.
- Dersom Statsforvalteren finner at ferdsel eller andre forhold knyttet til plattingen medfører uakseptable ulemper for fuglelivet eller andre verneverdier, kan NOF Nedre Glomma bli pålagt å utføre avbøtende tiltak, herunder å flytte eller fjerne plattingen fra verneområdet innen en fastsatt frist.
- Dispensasjonen er gyldig t.o.m. 31.12.2022. Dersom plattingen ikke er bygd innen denne datoen, må det søkes om fornyet tillatelse.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt under byggeperioden, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det også innhentes nødvendige tillatelser etter annet lovverk. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Dere kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Gunnar Bjar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

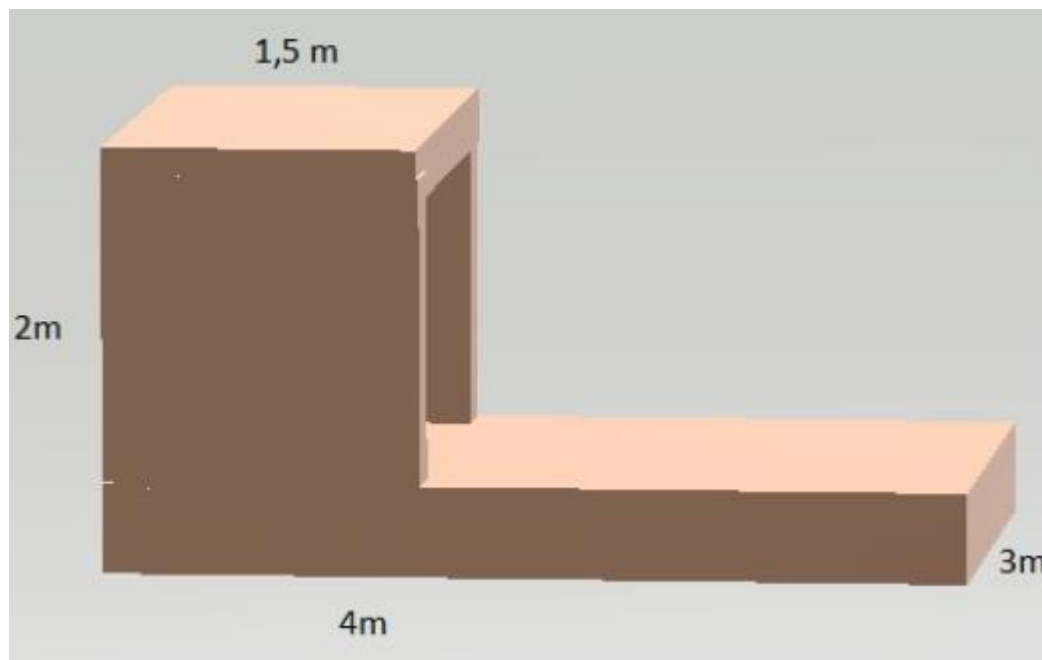
Kopi til:
Mallin Eiendom AS
Sarpsborg kommune

Vedlegg:
1. Skisse av plattingen
2. Kartutsnitt fra søknaden
3. Utsnitt av vernekartet

Vedlegg 1

Skisse av omsøkt platting

Vedlegg 2

Kart fra søknaden (utsnitt)

Omsøkt plassering markert med firkant

Vedlegg 3

Utsnitt av vernekartet for Vestvannet naturreservat

Stiplet linje – vernegrense

Heltrukket linje – grense for sone med ferdselsforbud 01.08. – 30.09.

